

La recerca en llengua catalana i Andorra

Benvinguts als 4ts Debats de recerca que iniciem ara mateix sobre el tema *La llengua catalana i Andorra*, i als quals tenim la satisfacció de poder donar continuïtat en un àmbit més humanístic després de les tres edicions anteriors de més caràcter de ciència experimental.

La llengua també és objecte de recerca malgrat que a primera vista costi més de percebre: tesis doctorals, comunicacions en congressos, ajuts institucionals per a recerca, investigació coordinada en xarxes de recerca que passen desapercebuts a la societat del país perquè romanen en l'àmbit tècnic, i cal donar a conèixer-ne el contingut perquè formen part del nostre bagatge col·lectiu, i la recerca a l'entorn de la nostra llengua enriqueix el patrimoni immaterial que llegarem a les generacions futures.

L'àmbit acadèmic de tipus superior andorrà és molt recent. La Universitat d'Andorra, que es va crear l'any 1997, ha hagut de passar per les diverses fases de l'ensenyament: diplomatures, llicenciatures, màsters fins a arribar a cursar tesis doctorals, i per a un centre universitari és una fita important que els seus titulats puguin dur a terme la recerca necessària per assolir el grau de doctor. En aquests Debats de recerca ens presentaran una mostra de la tasca que duu a terme el Grup de recerca de l'UdA. Tant de bo que els investigadors andorrans, que tradicionalment han estat dispersats arreu del món, es puguin trobar cada

Àngels Mach i Buch
Presidenta de la SAC

cop més ajudats per la societat i les institucions, i puguin evolucionar ells mateixos amb les seves experiències i també fer evolucionar el país. I així mateix es puguin crear llaços de col·laboració entre investigadors forans que s'interessen per aprofundir en el coneixement del nostre país.

Andorra no pot deixar perdre l'oportunitat de ser un país punter en la recerca, també en l'àmbit de la llengua. L'avantatge de ser un país independent amb la llengua catalana com a única llengua oficial pròpia obre unes possibilitats immenses de lideratge en els territoris de parla catalana que ens envolten, especialment pel que fa a serveis lingüístics: lèxic científic en català, traducció de normatives de qualitat, de textos tècnics, de termes mèdics i sobre la salut, de les arts audiovisuals. Però ens afegeix també una responsabilitat: dur-los a terme correctament.

La globalització, la immediatesa i les noves tecnologies fan que continuament calgui inventar noves paraules per denominar el que abans no existia, o manllevar-les d'altres llengües (*internet, web, e-mail...*); paraules semblants a les de d'altres llengües que ens faciliten la seva utilització però en reemplacen d'altres més diferents i genuïnes (*solter per fadrí, vostè per vós, agobiar-se per aclaparar-se, buscar per cercar, les fraccions horàries*). A Andorra les institucions pròpies (*comú, batllia, vegueria*), l'entorn natural (*abarset, pitavola, astoret, trumfa, borrufa*), les característiques pròpies de la societat tradicional rural han proporcionat un lèxic (*aperiar/adobar, bogar/posar fems, gravissar/quallar la llet, xollar, vedellar, orri, borda, cóm*) i unes formes d'expressió al llarg dels segles, que cal també poder conservar perquè no s'emprobreixi el nostre llenguatge. Normalitzar és important però també ho és que els usuaris de la llengua s'hi sentin identificats i la considerin pròpia, tant els grans com els joves.

Vull agrair al ministeri d'Educació i Cultura el seu suport, i especialment al departament d'Ensenyament Superior i Recerca, amb el qual hem organitzat i consensuat el programa; a Banc Internacional i Banca Mora el seu ajut per realitzar-los, als ponents que participaran en els debats demà matí a partir de dos quarts de 10 el seu esforç per preparar les seves ponències, i al Sr. Joaquim Torres i Pla, president de la Societat Catalana de Sociolingüística, la participació en la conferència plenària seguidament.

Per finalitzar, voldria recordar-vos que la recerca sobre la llengua catalana és necessària perquè cal aprofundir en el seu coneixement per prestigiar-la, però perquè es mantingui viva, el seu ús depèn de tots i cadascun de nosaltres.